

Za vojake

še imamo zimsko blago v zalogi, kdor potrebuje, naj pride v našo trgovino brata Slawitsch, Ptuj.

nili smo se toraj k splavom nazaj. Ta naša vrnitev, kateri moji ljudje niso vedeli vzroka, jih je nepopisno iznenadila. Vzrok ji je bil končana moja naloga. Sedem ali osem na jezeru Tim sa h plavajočih angleških križark obstreljevalo je naše artilerijske postojanke brez posledka. Bili smo takrat na levem obrežju prekopa.

Častnik pripovedoval je nadalje o poročilih komandantov drugih poizvedovalnih krdel, ki so dalje ob prekopu nazgor rekognoscirala, da so se jim večje težkoče v pot stavile. Kljub obstreljevanju iz topov in strojnih pušk, ki je iz oklopnih vlakov na nje brahal, prepeljala so se dotična krdel v čolnih črez prekop ter z bajonetnim naskokom brez odmora naskakovala oklopne vlake (Panzerzüge, to so vlaki z železnimi ali jeklenimi vozovi), ki so se slednjič umaknili.

Dajte gorske čevlje za naše vojake!

Sedanje slabo vreme dela našim hrabrim vojakom, ki se morajo bojevati v hudo zasneženih gorskih soteskah Karpatov velike težave. Posebno bridko je za nje, ako morajo v slabih, že obrabljenih obuvalih vojne štrpance prenašati. Prošen je toraj vsakdo izmed Vas, ki ima trpežne gorske čevlje (Bergschuhe, sogenannten "Goiserer") na razpolago, da jih blagohotno pošlje z naslovom: „An das Kriegsfürsorgeamt des k. u. k. Kriegsministeriums, Zweigstelle Graz, Sporgasse 29“ nemudoma, od koder se potem vojakom določi. Sprejme se vsaka množina. Kdor zahteva za nje kako odškodnino, ki pa ne sme biti pretirana, naj to obenem naznani, naka se mu ista zanesljivo poštiniš potom izplača. Dvakrat da, kdor nemudoma da, toraj ne obotavlja se ter storite ta človekoljubni čin usmiljenja.

Bolni
napljinčih

Sanatorij
Aflenz
Hofacker (830) Stajersko. Prospekt

Spoštovanim čitateljem „Štajerca.“

Težko je kateri izmed Vas, ki bi ne imel kakage ljubega sorodnika, srčnega prijatelja ali dobrega znanca v tem vojskem času na boj-

nem polju. Veliko število naših hrabrih vojakov je že prililo svojo srčno kri za cesarja in domovino in mnogokteri izmed Vas je že prejel obvestitev o izgubi kakage dražega. Tudi pisatelj teh vrstic je v tem prizadet.

Upam pa, spoštovani čitatelji, da Vam vsaj nekoliko ustrezem s tolažbo, koja si blagovoljno povzemite iz sledečih pojasnil:

Sedanja vojska je silovita, kakoršne še ni doživel svet, bodisi glede števila bojujnikov, bodisi glede novodobnih bojnih sredstev, priprav in strojev, o kojih smo še le sedaj v teku vojske imeli priliko slišati, v kolikošni tehnični popolnosti da so dandanes evropske armade; da v tem napredovanju tudi naši sovražniki niso želeli zaostajati, je samoobsebi umevno.

Mi in naš zvest zaveznik — Nemčija — se imamo bojevati proti tolikim sovražnikom, da se ves svet čudi, kako da smo se njihovim napadom od vseh strani dosedaj toliko uspešno upirati zamogli. Že eden sam — namreč Rus — poslal je proti nam take strašanske, milijonske armade, da bi človek kar mislil, ta velikan bode zdrobil vse, kar se mu na njegovi ropateljini poti ustavlja utegne.

Toda „Goljat“ se je zmotil. Presneto se je preračunil in ukanil. Mislil si je namreč, da avstrijski narodi v slučaju vojske ne bojo složni in da se bodejo vojaki, ki so slovanske narodnosti, klica svojega cesarja in kralja takoj odpovedali. Prišlo pa je čisto drugače. Kakor en moč zgrabili so vsi narodi Avstro-Ogrske za orožje ter z nepopisnim navdušenjem pohiteli tje, kamor jih je poklical presvetli vladar, da branijo obstanek mile domovine ter ščitijo s svojo hrabrostjo drage jim svojce, rojake in sploh sodržavljane. Veliko narodnosti obsega Avstro-Ogrska, a sedanji vojni čas še-le je pokazal, da živi v vseh isti duh in ljubezen do mile domovine in udanost našemu modremu in skrbnemu vladarju.

To nas naj tolaži. Ne, nikoli nismo bili mi tisti, ki bi bili sedanjo strašno kripelitje povzročili; krivci so temuč oni nasilneži, ki hočejo in nameravajo skoro vso Evropo v svojo last spraviti in ki se tudi najzaničljiviših sredstev ne sramujejo, ako jim dosego svojega cilja obetajo.

Sliši se tu in tam tarnanje, in izraze skrbi za bodočnost vsebuje govorica malodušnih ljudi, ki nimajo drugega klepetati kakor o hudih casih. Seveda se je v teh kratkih mescih vojske mar-

sikaj spremenilo, kar nam ne ngaja, a obupati nam ni treba temuč mirno in zaupljivo gledati v bodočnost, ki bo vse sedanje razmere na boljše obrnila.

Da so se nekatere reči — posebno živila — podražila, se ne smemo čuditi ali celo ledovati; temu ni vzrok samo vojska, temveč v veliki meri tudi slaba lanska letna. Večina raznih poljskih pridelkov je valed negodnega vremena škodo trpela, da niso zamogli dovoljno uspevati.

Jemati moramo to in še marsikatero drugo okolščino v poštev in trezno presoditi, da tudi Vsegamogočni, sam oče nebeski nam ne daje trajno lepo vreme, temuč pošlje nad nas tu in tam tudi neurje, ki nam docela uniči marsika teri up in nado.

Bodimo toraj potolaženi, da pridejo vkratkem spet mirnej in boljši časi, v kojih bomo na sedanje neprijetnosti lahko pozabili v dobri zavesti, da smo jih voljno in vztrajno prebili.

Vojske bode prej ali slej konec, da, upati smemo v kratkem času. Ruska premoč je ob hrabrih prsih naših junakov se razbila in boji, ki se bodejo še bili, ne morejo biti več tako siloviti kakor so bili dosedanj. Ko je ugnan enkrat ta orjak, bomo z drugimi pritlikovci kmalu gotovi.

Tolažimo toraj v prvi vrsti sami sebe, o priložnosti pa tudi vse tiste prijatelje in znance, ki so malodušnega in omahljivega značaja!

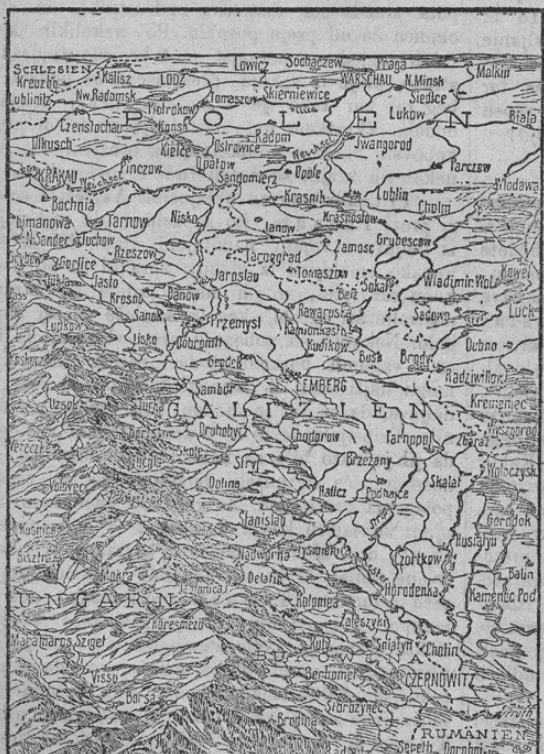
Iz zlate knjige naše armade.

Dragonski polk št. 5.

Dragonec Schönbucher Janez odlikoval se je posebno s svojo hrabrostjo, srčnostjo in hladnokrvnostjo v tem, da je petero naših konjev, ki so v sled streljanja sovražnih kozaskih krdel se splašili ter v neko vas pobegnili, ki je bila od Rusov močno zastražena, kljub najhujšemu sovražnikovemu ognju srečno k svoji patrulji nazaj pripeljal. Dobil je za ta čin srebrno svetinjo 2. razreda.

Vodnik Felsnig Maks izkazal se je posebno pri napadu na nek kozaski oddelek. Nekoč je bil poveljnik poizvedovalne patrulje in je stal dolgo časa v najhujšem sovražnem ognju. Prinesel je potem svojemu komandantu

Reliefni zemljevid, zadevajoč boje v Karpatih.

Reliefkarte zu den Kämpfen in den Karpaten.

Karte zur Niederlage der Russen in der Bukowina.

Vedno več si pridobivljajo naši vojaki na ozemlju v Karpatih, tako da so skoraj že vsi prehodi ali prelazi v naši posesti. Rusi se morajo na celi fronti umikati, na nekaterih mestih v divjem begu, pri kojem jih naši mnogo vjamejo. Tudi veliko bojnega materiala pride pri tem našim v roke. V bojih na Duklaprelazu imeli so Rusi mrtvih in ranjenih okoli 50.000 moč izgube ter mnogo vjetih.

Tudi v Bukovini zmagovito napredujemo. Rusi so bili čisto do Černovic nazaj potisnjeni. Kakor se iz Černovic poroča, se je preselil tamošnji ruski guverner v Novosielice. Naše armade se pomikajo proti Černovicam.

Današnja karta podaje plastično podobo o fronti v Karpatih, ki bode radi svojih zadnje dni zelo važnih in zmagovitih uspehov naše glavne armade, cenjene čitatelje gotovo zanimala.

jako važna poročila. Prejel je srebrno svetinjo 2. razreda.

Dragonec Moser Peter bil je kot konjenik neki patrulji dodeljen. Ko je bila ta mala četa od nekega močnega sovražnega infanterijskega oddelka hudo in nenadoma obstreljevana, morala je v diru (Galopp) se nazaj umakniti. Pri tem je poveljnik padel raz konja, ki je brez jezdeca pobegnil. Dragonec Moser vlovil je konja ter ga v najhujšem sovražnem ognju svojemu poveljniku vrnil, ki si je tako življenje rešil ali da ni bil vjet. Odlikovan je bil s srebrno svetinjo 2. razreda.

Korporal Bradaschia Jozef je ponoči skozi patrolirande kozake z veliko nevarnostjo prinesel svojemu poveljništvu važna poročila. Nekega dne zvečer je bil poslan z jako važnim poveljem na zborovališče. S sabljo v roki se je moral preboriti skozi sovražne kavalerijske in infanterijske patrulje, kljub vsem zaprekam izpolnil je naloženo povelje temeljito in izvrstno. Kinča ga sedaj srebrna svetinja 1. vrste.

Rezervni vodnik Priberšek Anton dodeljen je bil poročevalnemu oddelku. Ta je imel spopad z močno sovražno kozaško patruljo, kojoj so našinci premagali. V tem boju zapazil je Priberšek, kako sta se dva sovražnika v neko hišo potuhnili. Brez da bi čakal na povelje podal se je k dotični hiši, zapovedal Rusoma, naj se udasta, kar sta tudi storila. To ujetje je imelo pa zaradi tega posebno važnost, ker sta Rusi izpovedala tajnosti, ki so bile za naše čete visoke važnosti. Priberšek se je tudi že preje večkrat kot vrl in neustrašen vojak izkazal. Diči ga sedaj srebrna svetinja 2. razreda.

Rezervni korporal Češek Jozef pridelen je bil nekoč neki patrulji. Ko je ta v hud topničarski ogenj zašla, ki jo je prisilil da se mora umakniti, zaostal je korporal Češek v nekem močvirju. Ko se je po celo trudapolnem naporu izkobil, je zapazil, da se je njegovemu tovarišu, rezervnemu korporalu Leisackerju enaka nesreča pripetila in da se ta kljub vsemu prizadevanju ne more rešiti iz svojega nevarnega položaja. Češek vrnil se je takoj ter med strašnim pokanjem šrapnelov priskočil svojemu tovarišu na pomoč in rešitev se je tudi posrečila. V plačilo dobil je srebrno svetinjo 2. razreda.

Korporal Ferjančič Valentin jahal je v svojem oddelku na patruljo črez neko močvirje. Pri tem pohodu je poveljnik v močvirju običal. Ferjančič pa ga je izvelkel v nevarnosti izgube lastnega življenja iz njega ter ga tako rešil mučne smrti. Prejel je srebrno svetinjo 2. razreda.

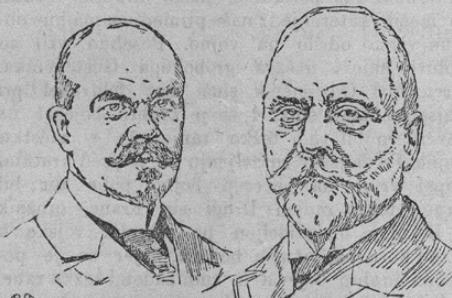
Stražmojster Abel Janez prinesel je važna poročila o sovražnih pozicijah skozi najmočnejši sovražen ogenj in sicer v najkrajšem času. Podeljeno je dobil srebrno svetinjo 2. razreda.

Korporal Riegler Andrej in korporal Gajšek Janez zglasila sta vsakokrat, da želite prostovoljno iti pred patruljami opazovati sovražnikovo gibanje. Prinesla sta vsakokrat važna poročila. Njuna neustrašenost in pogumnost bila je ostalemu moštvu v lep izgled. Dobila sta oba srebrni svetinji 2. razreda.

Stražmojster Reichard R. jahal je kot poveljnik patrulje naravnost v sovražne vrste, atakira kozaško četo, ki je bila dvakrat številnejša, ta ga obkroži, in vendar se mu posreči, da se s vsemi svojimi vojaki srečno prebije. Neko drugokrat jaha na čelu infanterijskega oddelka ter zadene ob železniškem nasipu na sovražnika, ki ga hudo obstreljuje; kljub temu

jaha čez železniški tir do nekega mлина in mosta naprej, sporoči poveljujočemu stotniku, da most ni zaseden, nakar ta istega zastražiti da, kar je bilo za poznejšo bojevanje velikega pomena. Srebrna svetinja 1. razreda kinči sedaj njegova hrabra prsa.

Sprememba v finančnem ministerstvu.

Geh. Rat. Dr. v. Koerber Dr. Ritter v. Bilinski
Zum Wechsel im österreich-ungar. Finanzministerium.

Ta slika kaže podobi bivšega skupnega finančnega ministra dr. Leona viteza Bilinskega (rojen v Zaloszczyki v Galiciji) ter njegovega naslednika, tajnega svetnika dr. Ernesta Körberja (rojen v Trientu na Tirolskem).

Nauk iz sedanje vojske.

Ta svetovna vojska je pokazala, kako potrebno da je, kmetijstvo v državi na tak način vzdrževati, da je ob česu vojne potrebnih živil v lastni državi dovolj. Jako potrebna je postala sedaj preosnova državne uprave, da postane ista ceneje in da bi se ogromni vojni stroški zamogli plačati.

Kot dolgoletni, tihi opazovalec prišel sem do prepričanja, da se kmetijstvo samo s podporami ne more zboljšati, temuč prizadevati si moramo, da tudi delavec kmetovanje začne ljubiti, ker je izključeno, da bi se zamoglo kmetijstvo brez kmečkih delavcev na višjo stopnjo povzdigniti.

Kmečkega delavca se je dosedaj malo upoštevalo; vzelo se ga je kot nekako potrebno zlo; država se je zanj malo brigala in če je slednjič opešal, dala se mu je beraška palica v roke. V vsakem drugem poklicu se za starost skrbi, in s tega je tudi razvidno, zakaj si ljudje s kmetov tako radi kak drug poklic poiščejo. Pri kmečkem delu ostanejo le tisti, ki niso za kaj drugega porabni. Nasledki tega pa so, da so se v naših krajih tisoče in tisoče oralov rodovitnih njiv spremenili v travnike in gozde, skoz to se tisoče in tisoče žita (zrnja) manje pridelalo, da se zdaj proti preje tisoče in tisoče glav živine manje redi in je na tisoče kmetij izginito, na in od katerih je preje tisoče zdravih in srečnih družin živelo! — Ta svetovna vojna je nam prinesla dokaz, da se tista država, ki svojo kmetijstvo zanemara, sama sebe uničuje, ker so glede pridobitve potrebnih živil vsi stanovi od kmetijstva odvisni.

Ker nas v tej svetovni vojski naši sovražniki ne morejo premagati z orožjem, nameravajo nas izstradati; in sedaj kliče prebivalstvo mest in industrijskih (obrtnih) pokrajin: „Vlada, preskrbi nam najpotrebnejših živil! Vlada izdaja sicer raznolične ukaze, a ne more živil iz zemlje izphati ali zanemarjenega hipno popraviti.

Morali bi zatorej, kadar čitamo bolečine v prsih, zbadanje v hrbtu, revmatične, protinske in nevralgične bolečine, pravočasno rabiti Fellerjev rastlinski esenčni fluid z znamko „Elsaf fluid“, da zlo, če mogoče, zadušimo v kali. To se nam bo a tem staropreizkušnim sredstvom tudi lahko posrečilo.

Sami smo se večkrat o tem prepričali in tudi mnogi zdravniki potrjujejo dobre uspehe Fellerjevega fluida z znamko „Elsaf fluid“. Gospod dr. Jožef Estmeister, Wildenaa, pošta Aspach, piše, da je pri vsakdanjih molitvah zdravja Fellerjev fluid izborno služil. Gospod

Sedaj se je uresničilo, kar je gospod deželno-brambeni minister baron Georgi v državnem zboru rekel: „Ne zamorem se sprijazniti z dobavo živil za armado iz inozemstva, temuč hočem iste v slučaju vojske iz naše države imeti.“

Zanpljivo upamo, da se našim sovražnikom ne bo posrečilo nas izstradati, toda primanjkljivost živil je dokazala, da imajo vsi stanovitehni vzrok k povzdigi kmetijstva po svojih močeh pripomoči; vlada pa bode imela nalogo, da vpelje splošni glavni davek (morebiti po 2 kroni na glavo), iz kojega bi vsak delavec, ki nima svojega premoženja da bi se zamogel v starosti sam preživeti ali ki nima kakega penziona po izpolnjenem 60. letom svojega življenja dobival starostno preskrbo v znesku 20 kron na mesec, tisti pa, ki so bili zaposleni kot oskrbovatelji živine že po svojem 55. letu imeli pravico in to zaradi tega, ker morajo ti le tudi ob nedeljah in praznikih opravljati svojo službo, medtem ko drugi počivajo.

Da se kmečki delavec zunaj na kmetih — dokler se še mora gibati in lahkejša dela opravljati — z 20 kronami zamore preživeti, to dokazuje viteza P. t. d. Tesendorfova ustanova. (Ritter v. P. t. d. Tesendorf Stiftung) za stare in onemogle služabnike z 20 kronami na mesec. S tem bi se zamogla ljubezen do kmetijstva povečati.

Naloga vlade naj bi bila tudi, skrbeti za to, da mala kmečka posetja ne izginejo do zadnjega (v enotah velikih) in da tisti, ki si tako pestovito uredijo, ki bi zamoglo 5 oseb pošteno preživeti — a ne črez 15 —, dobijo od poštne hranilnice potrebni kapital na 3% izposojen proti dolgoletni amortizaciji in da so za dobo teh let prosti plačevanja hišno-razrednega in zemljišnega davka. Ta izpad zamogel bi se poravnati s zvišanjem zemljišnega davka pri tistih, ki posedujejo na tisoče hektarov gozda; tisti pa ki obširne gozde zaradi svojega lovškega športa zagradijo, plačali naj bi davek, kakoršen je za parke predpisan.

Mali posestnik ne redi nam samo živino, on je tudi vzreditelj zdravega ljudskega zaraščaja, vzdržuje mesta in industrijske kraje povrhu pa še odrajtuje največ krvnega davka, ker daje državi najzdravejši in najkrepkejši vojake; in zategatelj mora se ga v interesu države braniti. Ta naredba zabranila bi tudi ob enem izseljevanje v Ameriko, ker bi na ta način ljudje tudi doma zamogli se za svoje stare dni zasiguriti.

Da je preustroja državne uprave potrebna in da dobimo cenejo vlado, utemeljil je državni poslanec dr. Steinwender ter dokazal, da bi se dalo letnih dvesto milijonov kron prihraniti, ako bi Avstrija svojo upravo po vzgledu zvezne Nemčije prikojila. Dokazal je tudi kot mož večšak kako se zamorejo neizmerni vojni stroški poplačati, brez da bi bil mali posestnik prizadet.

Ukaz c. k. štajerskega namestništva z dne 26. januarja 1915, drž. zak. št. 13,

s katerim se prepoveduje obrtno pripravljanje peciva iz testa na drožah in maslenega testa.

Da se tudi za naprej nemoteno oskrbuje ljudstvo z moko, se na podlagi § 7 cesarskega ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, ukazuje:

Za sedaj se prepoveduje obrtno pripravljanje peciva na kvasnicah in drožah v smislu Codex alimentarius austriacus (v katerih so kot glavne sestavine moka, mast, surovo maslo ali

dr. Kittel, Kralj. Vinogradi, piše, da je Fellerjev fluid v svoji praksi rabil z izbornim uspehom, in tako sodijo mnogi drugi zdravniki.

Pri trpljenju vsled prehlajenja in pri bolečinah vseh vrst je zanesljiv pomočnik in bi ga naši bralci morali vedno imeti v hiši, ker 12 steklenic stane samo 6 kron franko.

Tudi Fellerjeve odvajalne rabarbarske kroglice z znamko „Elsakroglice“, 6 škatljic za 4 K 40 vin. bi morali naši bralci za varstvo proti želodčnim težkočam, zagatenju itd. naročiti pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsa trg št. 241 (Hrvatsko).

Mali sovražniki.

Vkljub vsej človeški previdnosti, vkljub vsem modrim napravam sopil, nosu, ust, žrela in vratu, vendar premnogi majhni sovražniki v obliki pra-hu, bolezenskih kali in bacilov vdirajo v sopila. S temi malimi, ali zaradi njih neštevilna prav nevarnimi sovražniki imajo naša pljuča noč in dan srdit boj. Da v tem boju zopet in zopet zmagamo, treba nam je zdravih prsi in se moramo vsaj na zunaj varovati bolečin in motenj